

Duplum

ESIMENE EESTI KEHA- KULTUURI NÄITUS

15.—24. JUUNINI
1 9 3 4
TALLINNAS
L.-TÜTARLASTE
KOMMERTS-
KOOI RUUMES
VABADUSE P. 6

Nõudke

Agfa

fototarbeid.

Müügil igas fotoäris.

Esindus ja ladu Eestis: **HANS PAULSEN**
TALLINNAS, KAARLI PST. 11

O-ü.

»ESTO«

TALLINNAS,
Pikk tän. 47. Kõnetr. 444-22.

Spordiabinõud.

A-41696

I
E E S T I
KEHAKULTUURI
NÄITUS

15-24 JUUNINI

1 9 3 4

TALLINNAS

NÄITUSE KORRALDAJAD:

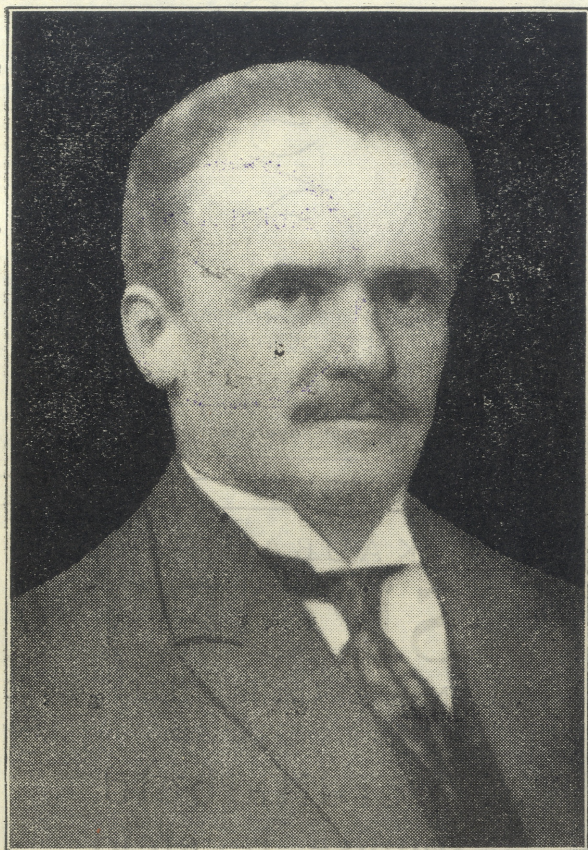
P. A R E N

J. S I I R A K

TALLINN, 1934

VÄLJAANDJA: EESTI SPORDI KESKLIIT, TALLINNAS
TRÜKIKODA „ESTOTRÜKK“ TALLINN, S. KARJA 8

L. TÕN SON

Eesti Mängude peajuht.

Mugavam ja jahedam kohvik

Peale näituse küllastamist spordihuviliste kogunemiskoht.

Viru t. 13. Tel. 467-62

Kondiiteri- ja pagari saaduste müük

KAUBAMAJA

«SPORT»

TALLINN, S. KARJA 18. TELEF. 446-00

soovib täielises valikus

sporditarbeid,
tennise reketeid

Jalanõude osakonnas

suures valikus igasugu

saapaid, kingi, kalosse
ja t o a k i n g i

Alus spordimuuseumile.

Intervjuu I. SIIRAK'ilt.

Kehakultuuri näitus on Eestis uudiseks. Korraldatud küll ühel ajal üleriiklike mängudega, võib näitust siiski pidada autonoomseks, seejuures aga ammu vajaliseks ettevõtteks. Aktuaalsuse on ta omandanud just peetavate mängude tõttu, mil ühiskonna ja seltskonna tähelepanu on kõige suuremal määral suunatud kehalisele kasvatusesele ja koos sellega ta arengule. Seda arengut piltlikumalt silme ette aitab tuua näitus.

Näituse korraldamine on tingitud mitmest väga olulisest vajadusest. Kuigi Eesti esimesed suuremad üritused spordi alal kuuluvad juba läinud sajandisse ja Eesti kehakultuur on üle veerandsaja aasta vana, on meil seni täiesti korraldamata ja suurelt osalt kogumata lähemad andmed meie kehakultuuri ajaloolise arengu kohta. On puudunud korralik ülevaade seni kordasaadetust. Ses mõttes täidab esimene näitus suure ülesande: pakub võimaluste piirides lähema ülevaate kehakultuuri arengust ja tegevusest ning võib olla aluseks Eesti kehakultuuri ajaloo koostamisel.

Näituse tähtsus on veelgi kaugeleulatuslikum. Ülevaate toomisel senisest tegevusest ujuvad selgemini silme ette igasugused puudused. Selle varal võib kogu anda otstarbekama ja n. ö. õgvendatuma suuna kehakultuuri liikumisele. Juba näituse eeltööde ajal kerkis silme ette palju parandust vajavaid nähteid. Näiteks ootab tervishoidlik suund teadlikumat korraldamist. Kas on meil varem kogutud andmeid rahva tervishoidliku seisukorra arenemisest seoses kehalise kasvatusese arenguga? Andmed (saadud peamiselt kaitsevält) näitavad tervisliku seisukorra tõusu. Kui nii, siis oleks pidanud juba varem suunatama rohkem tähelepanu kehalisele kasvatusesele kui rahva eluvõimsust

arendavale tegurile. Näib, et meil on peamiselt üksnes ravitud haigusi, tulnuks aga neid vältida kehalise kasvatuses intensiivsustamisega ühiskondlikult. Kehalise kasvatuses kallim produkt — tervishoidliku taseme tõus — on jäänud tähelepanust kõrvale.

Näitusel on tahetud tuua ka esile, kuivõrd vähe on kehal. kasvat. ühiskondlikult korraldatud. Omavalitsuste ja mitme riikliku organisatsiooni osa Eesti kehalises kasvatuses on olnud võrdlemisi väike. Nii ei esine nad üldse näitusel. Ka Eesti Võimlemisõpetajate Seltsilt pole saadud mingisuguseid andmeid.

Näitus kui esmakordne ei saagi olla küllaldaselt täiuslik. Eeltöödeks oli aega ainult napilt kaks kuud. See on liig lühikene aeg seda enam, et näituse toimkonnal tuli alles asuda organisatsioonide õhutamisele andmete ja esemete kogumiseks ja korraldamiseks. Selletõttu on üldiste kokkuvõtete tegemine raskendatud. Paljudelt organisatsioonidelt, nende seas ka mõnelt vanemalt ja suuremalt seltsilt, jäidki saamata lähemad tegevuseandmed. Selle kõrval on aga ka neid organisatsioone, kes oma tegevusest on annud koguni liigse täpsuseni küündivaid andmeid. Et aga esimese näitusega on pandud vähemalt alus ja antud otstarve andmete kogumisele, siis vast tulevikus kujuneb see traditsiooniks, mis aitab korraldada meie kehakultuuri edaspidist suunda. Esimene näitus püüab aga mängude eeskujul saavutada minimaalsetel eeldustel edu maksimaalsel määral.

Esimese näituse alusel on Eesti Spordi Keskliidul kavatsus edaspidi asutada Eesti spordimuuseum kas iseseisvalt või mõne muuseumi osakonnana. Seal säilitatakse kõik kehakultuuriga seoses olevad esemed ja andmed. Muuseumi sihiks ei oleks andmeid n. ö. konserveerida, vaid võimaldada meie õpetlastel ja asjatundjatel luua eestlase ideaalne tüüp aktuaalse aja kohta. Spordimuuseum kujuneks eluliseks ja reaaleluga järjest enam kooskõlastatuks.

*

Näitus asub tüt. kommertsgümnaasiumi ruumes Vabaduse puiestee 6. Väljapanekute all on selle suure maja kaks korda kokku neljateistkümne ruumiga ja lisaks veel koridorid. Ülemisel korral kokku kaheksas ruumis, asetsevad näituse mitmekesised osakonnad, mis on järgnevad.

Ajalooline osakond, mis haarab ajajärgu enne Eesti iseseisvust. On pandud välja vanaaegseid spordiriistu, nagu vanamoelisi jalgrattaid, paate, süstasid, uiske, suuski, kivist tõstepomme jne. Leidub isegi säära-seid esemeid, nagu „inimeste tõstmise vöö”, edasi veel Abergi aulindid jne. Ajaloolisi esemeid on ka Gustav Vainu, G. Lurichi, A. Abergi, G. Hackenschmidt, Bösbergi j. t. kohta. Meie ühelt vanimalt raskejõustiku tegelaselt Tõnu Viidemanilt on üksinda 94 numbrit nimestikus. Lähemaid andmeid on ka eestlaste osavõtust Stokholmi olümpiamängudel 1912. a., Venemaa esivõistlustelt, Peterburi Eesti sport-laste elust jne.

Olümpiamängude osakond haarab ajajärgu pärast Antverpeni olümpiamängusid (1920. a.).

Liidud ja seltsid, kokku 50, on välja pannud vanu protokolliraamatuid, ülesvõtteid, lippe, isegi filme. Viimaseid püütakse publikule ka demonstreerida. On valmistatud üle 50 diagrammi, mis käsitavad selt-side liikmeskonna arvu, jaotust harrastatavate huvi-alade, soo, vanuse, elukutse jne. järgi. Edasi õppe-tegevus, võistlused ja matkad ning rahva osavõtt neist.

Sport kaitseorganisatsioones leiab erilist valgustust. Tüsedamini on esindatud kaitsevägi, kus igasugused andmed on juba varem korraldatud koguni eeskujuliselt. Kaitseväest saadi antropomeetrilisi andmeid ja igasuguseid võrdlustabeleid. Kaitseväl on üksinda 25—30 diagrammi. Iseseisvalt esineb näitusel omaette ruumis kaitseliit. Väljapanekuid on ka politseinike kehalisest kasvatuses jne.

Edasi on veel osakonnad rahvapärastest tantsudest ja mängudest (ülesvõtted, joonised, noodid, fonograafide-rullid jne.), bibliograafia jne. Meie vanimale spordiseltsile E. S. S. Kalevile on reserveeritud omaette paar tuba kõiksuguste auhindade ja esemete alla. Iseseisvalt esinevad oma väljapanekutega ka vanema-aja sportlased J. Lossmann, A. Klumberg ja J. Villemson. Kunstiosakonnas esineb umbes 20 kunstnikku ja kujurit sportlikel teemidel loodud teostega maalimise, skulptuuri, graafika, karikatuuride, panooide jne. alalt.

Alumisel korral on esindatud sporditarvete tööstused ja ärid. Seal on pandud välja igasuguseid esemeid, mis kuidagi ühenduses spordiga ja tarvilikud sportimisel.

Näitus kestab 15.—25. juunini ja on avatud iga-päev kella 10—19-ni. Oodatavasti külastatakse esimest kehakultuuri näitust innukalt, sest seal on kõigil võimalus tutvuda Eesti kehalise kasvatuses ta vanemast ajast tänapäevani.

Suurim valmisriiete äri pealinnas

K/M ERPE

Tallinn, Viru 22, tel, 446-94

Soovitab suures valikus DAAMIDE ja HÄRRADE

valmisriideid ning riidekaupu meetri viisi.

Tellimiste täitmise kiire ja korralik.

Kõik meilt ostetud riided saavad maksuta pressitud.

NIMEKIRI

1. **Ambla Spordiring.**
Diagramm.
2. **Bruuedlett.**
Ülesvõtteid.
Auhind.
3. **E. K. R. V. Liit.**
Diagrammid.
Auhinnad.
Fotod.
Vimplid, lipud.
Mälestusesemed.
Dokumendid.
4. **Eesti maadlus-, poksi- ja tõsteliit, asut. 1933. a.**
Diagrammid.
Auhinnad ja mälestusesemed.
5. **Eestimaa Meri Jaht klubi: E. S. J. C., asut. 1888. a.**
E. S. J. C. võidetud auhinnad 1934. a. talvehooajal rahvusvahelistel võistlustel jääjahtidele:
Stockholmis:
14 esimest võitu
1 teine võit.
Riias:
16 esimest võitu,
1 teine võit,
2 kolmanta võitu.
Auhinnad, mis E. S. J. C. paneb välja oma 1934. a. Rahvusvahelistel võidusõitudel merejahtidele.
8 rändauhinda.
Klassiauhinnad.
Pildid.
Mudelid.

Rahvusvahelisi diploome.

Lipud.

Plaane.

Laud meresõlmedega.

Mast lippudega.

Aastaraamatud.

**6. Eesti Politsei Kehakasvatusorganisatsioonide Liit.
asut. 1927. a.**

Auhinnad.

Lipp.

Albumid.

Skeemid.

Film (2 rulli.)

Pergament dokument.

E. K. K. Liidu dress.

Tall. pol. sp.-r. dress.

Rinnamärgid 9.

E. P. K. Liidu diploomi plankett.

E. P. K. Liidu võistluste protok. plankette.

7. Eesti spordiselts „Kalev“.

Dokumendid ja esemed.

Auhinnad, võidumärgid.

Vimplid.

Lipud.

Mälestusesemed.

Seltsi ja osakondade märgid ja lipud.

Seltsi ülesvõtete albumid.

Ülesvõtted seltsi asutajaist, esimese juh.
ja seltsi esimeestest, ettevõttest, s. elust.

Seltsi kirjastus.

Dokumendid ja muud esemed.

Võistluste kavad.

Diagrammid.

Müürilehed.

Endine seltsi lipp, mis oli ühtlasi Eesti

meeskonna esinduslipuks Antevrpeni olümpia mängudel.

Seltsi osakondade väljapanekud, vastavalt osak. erialale.

Kalevi kaitsemaleva väljapanekud.

8. Eesti Rahva Muuseumist.

Ülesvõtteid, pildid 29.

Vanaaegne jalgratas (velosiped.)

9. E. K. Kehakultuuri Sihtkapit. Valitsus.

Diagrammid, albumid.

10. Eesti sportlaste esinemised välismail.

Kaart.

11. Gustavson H., arhitekt

Diploomitöö: „Spordi palee”.

12. Jalgpalli Liit.

Diagrammid.

Auhinnad.

Lipud, märgid ja mälestusesemed.

13. Jürisson H.

Fotod.

14. Kaitsevägi.

Diagrammid.

I diviisi spordivõistluste auhindu.

II diviisi spordivõistluste auhindu.

III diviisi spordivõistluste auhindu.

Merejõudude spordivõistluste auhindu.

Kv. Ühendatud õppeasutiste spordivõistluste auhindu.

Tallinna garnisoni spordikomisjoni poolt korrald. sp.-võistluste auhindu ja ülesvõtteid.

Ülesvõtteid kehakasv. tegevusest ja sportl. sündmustest I, II, III diviisides, merejõududes ja kaitseväe ühend. õppeasutisest. Tall. garnisoni spordikomisj. tegevuskava 1933./34. a.

15. Kaitseliit.

Diagrammid.
Fotod.
Spordi abinõud.
Auhinnad.
Diploomid.

16. Käsipalli Liit. asut 1933. a.

Diagrammid.
Pildid.
Auhinnad.

17. Kuus.

Ülesvõtteid.
Auhindu.

18. Kohila sp. s. „Püsivus”.

Fotod.

19. Klumberg A.

Kaart, auhinnad, fotod.

20. Lavn-tennise Liit.

Diakrammid, joonised.
Väljaanded.
Tennisetarbed.
Auhinnad.

21. Laarman M.

Pallimängija.

22. Leps. 2 maali.
23. Liivak P. Joonistusi.
24. Luts Karin. Joonistusi.
25. Lossmann J. Diagramme.
Ülesvõtteid.
Auhindu.
Diploome.
26. Läänemaa Ühisgümnaasium.
27. Maasik A. Pilte.
Vimpel.
Auhinde.
28. Noorkotkaste Põhja Malevkond ja Tallinna Noorseppade maleva. Auhinnad.
Tabelid.
Fotod.
29. Noorte ühing „Astra”, asut. 1925 a. Ülesvõtteid, auhindu, diploome, dokumente.
Diagramm.
30. NMKÜhing, asut. 1920 a. Auhinnad.

31. N. N. K. Ühing „Russ”. a. 1929.

Diagramme.
Ülesvõtteid.
Auhindu.
Diploome.

32. Pärnu K. S „Valguse” sp. osak.

Protokolli raamatuid.
Pitsat.

33. Palm.

34. Rapla sp. s. „Olümpia”, a. 1922.

Ülesvõtteid.

35. Raskejõustiku Liit.

Diagramme.

36. Sp. selts „Taara”

Diagramm.

37. Talispordi liit.

Diagramme.

38. Tartu jalgratta klubi. a. 1929.

Diagramm.
Rinnamärke.
Vimpleid.
Auhindu.
Fotosid.
Meistripaelad.

39. Sp. selts „Vaprus”

40. Veeremängu Liit.

Tabel.

41. Viedemann.

„Võimula” seltsi (asut. 1908) raamatuid.
Ülesvõtteid.
Auhindu.
Diploome.
Plakaate.
Kirjandust.
Kuulkang.
Tõstepomme.

42. I. Villemson.

Kaart.
Auhinnad.
Fotod.

43. J. Vunn

Ülesvõtteid.

44. Võimlemise selts „Sport” a. 1912 a.

Diagramme.
Lippe.
Auhindu.

45. Välis-Eesti Ühing.

Ülesvõtteid.
Kirjandust.
Ajalehist väljalõikeid.

46. Välismaa sportlaste esinemised Eestis.

Kaart.

47. Ülemaaline Eesti Noorsoo Ühendus (ÜENU).

Tabelid.
Kaartid.
Auhinnad.

Ex lib. Univ. Tart.

Halliste.

Kolm skulptuuri.

F. Johansen.

Maalid.

Joonistused.

Horn.

Skulptuur.

Liivak.

Joonistused.

G. Marnberg.

Trükitud plakaadid.

Kaanejoonistused jne.

I. Siirak.

Graafilised joonist.

Päsmel.

Maalid.

Leps.

2 maali.

J. Raudsepp.

Jooksja; keraamika.

Aren.

Plakaadid.

K. Luts.

3 joonistust.

E. Altman.

3 plakaati.

FIRMAD.

A/S. Põhjala.

Kummitööstuse saadused.

Tartu spordiriistade vabrik.

Suusad.

Reketid.

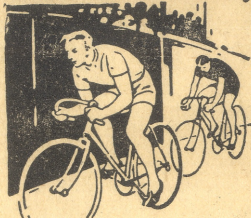
Kettad.

Odad jne.

„EKA”

Reklaamplakaadid.

Das Markenrad von Klasse und Rang

Naumann
Germania

Jalgrattad

NAUMANN, NATIONAL, PRIMUS j. t.
on kerge jooksuga, toreda välimusega ning
tugeva ehitusega.

Jalgratta abimootorid „Ö W A“
võimaldavad Teil sõita iga hariliku jalgrattaga kuni 50 klm. tunnis.

Järelmaks võimalik. — Vastutus.

Kr. Saar & Ko.

TALLINNAS, Viru 3. Tel. 461-20.
TARTUS, Raekoja t. 2. Tel. 6-94.

A

41696

122416